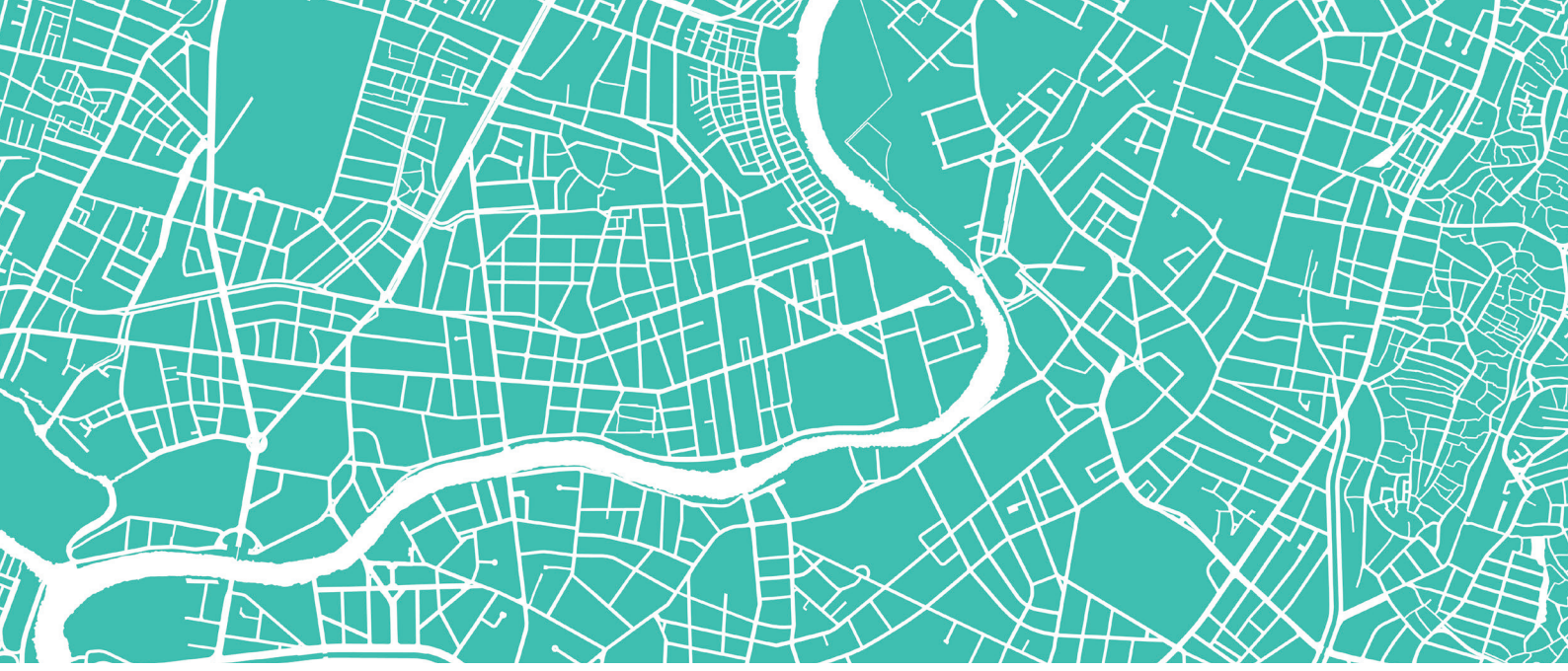

Foreign, Commonwealth
& Development Office

UKBEAG: Stratejik Kapasite Geliştirme

Stratejik Kapasite Geliştirme Bileşeni ile ilgili rapor,
Küresel Geleceğin Şehirleri Programı kapsamında
sunuldu.

Nisan 2022

İçindekiler

3 Birleşik Krallık Destekli Çevre Danışma Grubu

3 FCDO Küresel Geleceğin Şehirleri Programı

3 Stratejik Kapasite Geliştirme Bileşeni

5 Hazırlık ve Program Tasarımı

5 Stratejik Kalkınma Aşaması

6 Geçiş Aşaması

7 Uygulama Aşaması

7 Şehirden Şehire Bilgi Alışverişi

8 Ülke Düzeyi Etkinlikleri

9 Liderlik Toplantıları

9 Bilgi Yönetimi

10 Şehir Paydaşlarının Geri Bildirimleri

10 Genel katılım

10 Gelecek katılım potansiyeli

Yönetici özet

Bu özet, Birleşik Krallık Yabancı Milletler Topluluğu ve Kalkınma Ofisi'nin (FCDO) Küresel Geleceğin Şehirleri Programı (GFCP) ile birlikte Birleşik Krallık Destekli Çevre Danışma Grubu (UKBEAG) tarafından sunulan Stratejik Kapasite Geliştirme Bileşenine yönelik genel bir bakış sağlamaktadır.

Birleşik Krallık Destekli Çevre Danışma Grubu

2016 yılında Habitat III Barınma ve Sürdürülebilir Kentsel Gelişim konulu Birleşmiş Milletler Konferansı'nda başlatılan UKBEAG, İngiliz Mimarlar Kraliyet Enstitüsü, Kent Planlama Kraliyet Enstitüsü, Yapısal Mühendisler Enstitüsü ve Peyzaj Enstitüsü arasında gerçekleşen bir iş birliğidir ve hedefi yapıli çevre uzmanlığının, iklim değişikliği ve hızlı kentleşme ile meydana gelen karma zorluklarla mücadele eden hükümetler, insani yardım kurumları ve kalkınma ortakları için daha erişilebilir olmasını sağlamaktır.

FCDO Küresel Geleceğin Şehirleri Programı

FCDO Küresel Geleceğin Şehirleri Programı, iklim değişikliğinin ve hızlı kentleşmenin istikrarsızlığın önemli faktörleri arasında olduğunu kabul eden 2015 Birleşik Krallık Ulusal Güvenlik Stratejisi ve Stratejik Savunma ve Güvenlik İncelemesi'nin bir ürünüdür. GFCP; Güney Amerika, Sahra Altı Afrika ve Güneydoğu Asya'daki 10 düşük ila orta gelirli ülkenin 19 şehrinde ulaşım, kentsel planlama ve direnç konularında 30 teknik yardım projesine destek oldu. Program üç aşamada gerçekleştirildi: Strateji Aşaması (hazırlık ve proje tanımlama), Geçiş Aşaması (tedarik) ve Uygulama Aşaması (teslim).

Stratejik Kapasite Geliştirme Bileşeni

BM Habitat ile yakın iş birliği içerisinde çalışan UKBEAG, programın Stratejik Kapasite Geliştirme Bileşenini gerçekleştirmek üzere görevlendirilmiş olup hedefi aşağıdakilere yardımcı olmak üzere üstlenilen çalışmalara destek olmaktır:

- Engelleri azaltmak ve uygulamaya yönelik faktörleri güçlendirmek
- Girişimlerin etkisini ve bunların uzun vadede sürdürülebilirliğini artırmak
- Program dahilinde ve dışında ortak dersler çıkarma potansiyelini artırmak
- Ev sahibi ülkelerde ve bunların dışında kopyalama ve ölçeklenebilirlik potansiyeline destek olmak
- Katılımı artırmak ve 2030 BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) ve Yeni Kentsel Gündem ile uyumluluğu göstermek
- Birleşik Krallık'ın güçlü uzmanlığa sahip olduğu mimarlık ve planlama gibi alanlarda Birleşik Krallık'taki iş kolları ve ev sahibi şehirler arasında karşılıklı menfaate dayalı ekonomik ilişki kurmak.

Etkili entegre planlama tüm ölçeklerde işe yarar (örneğin, ulusal, bölgesel, ilçe geneli ve yerel) ve kapsayıcı olmalıdır (başka bir ifadeyle, savunmasız ve dışlanmış grup ve topluluklar dâhil tüm ilgili grupların gereksinimlerine eğilmelidir). Bunu başarmak için genel olarak bir dizi istişari ve/veya katılımcı planlama faaliyeti için hükümler içerir.

Hazırlık ve Program Tasarımı

Stratejik Kapasite Geliştirme Bileşeni, katılan her bir şehrin belirli ihtiyaçlarını karşılamak üzere özel olarak hazırlanmış olup BM Habitat tarafından Küresel Hedefler ile bağlantılı olarak gerçekleştirilen çalışmayı ve teslimat ortakları tarafından gerçekleştirilen proje odaklı kapasite geliştirmeyi tamamlayıcı niteliktedir. Stratejik Kapasite Geliştirme Bileşeni, kapasite geliştirme hakkında Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) kılavuzundan alınan dört temel ilke ile desteklenir¹:

- Ülke ve şehir bağlamlarını anlamak
- Şehre ait değişimin kaynaklarını belirlemek ve desteklemek
- Destek vermek
- Deneyimden ders almak ve öğrenilenleri paylaşmak.

UKBEAG ayrıca OECD kılavuzunda çerçevesi çizilen üç kapasite geliştirme seviyesine de dikkat çekti: Çevreyi, örgütsel düzeyi ve bireysel düzeyi aktif hale getirmek.

Stratejik Kalkınma Aşaması

Stratejik Kalkınma Aşamasında UKBEAG aşağıdakilere yardımcı olmak için bir dizi şehir ziyareti gerçekleştirdi:

- Teklif edilen girişimlerin gerçekleştirileceği bağlamı anlamak
- Uygulamaya olanak sağlayabilecek ve/veya engel olabilecek temel faktörleri anlamak
- Şehir paydaşlarıyla ilişki kurmak ve kapasite geliştirme gerekliliklerini oluşturmaya yardımcı olmak
- Her hedef şehirde teklif edilen girişimleri gerçekleştirmek için profesyonel kapasiteyi, pazar olgunluğunu ve hazırlık durumunu değerlendirmek.

UKBEAG çalışması, mekansal değerlendirmeyi üstlenen BM Habitat ve Uluslararası Kalkınma Merkezi'nden, her şehrin finansal ve yasal bağlamının bir değerlendirmesini gerçekleştiren meslektaşlar tarafından desteklendi. Bu çalışmaların sonuçları, projelerin her biri için kapsam ve görev tanımı yönünden bilgilendirmeye yardımcı olan bir dizi Şehir Bağlamı Raporu ve Teknik Uygulanabilirlik Değerlendirmesinde bir araya getirildi.

Strateji Aşamasının sonlarına doğru UKBEAG, Londra'da yaklaşık 40 kıdemli şehir paydaşından oluşan bir grubun katıldığı bir Geçiş Eğitimi ve Diyalog haftasına ev sahipliği yaptı. Bu eğitim ve diyalog etkinliğine, paydaşların anlayışını ve hazırlıklarını geliştirmesine ve bilgi paylaşımı, saha ziyaretleri ve sosyal etkinliklerden oluşan bir program vasıtasıyla bir grup oluşturmaya yardımcı olan çeşitliliğe sahip bir grup konu uzmanı destek oldu.

¹ OECD (2006) Kapasite geliştirmenin zorluğu: İyi uygulamaya doğru ilerlemek. https://read.oecd-ilibrary.org/economics/the-challenge-of-capacity-development_oecd_papers-v6-art2-en#page1 adresinden erişilebilir (erişim tarihi: 25 Mart 2022).

Geçiş Aşaması

FCDO'nun teslimat ortaklarını seçmeye ve görevlendirmeye yönelik tedarik sürecini üstlendiği Geçiş Aşamasında UKBEAG, Stratejik Kapasite Geliştirme programını gerçekleştirmeye yönelik önerisini geliştirmeye başladı. 19 hedef şehir ile erken irtibat çerçevesinde, UKBEAG ilk olarak programdaki her şehir için büyük ve küçük ölçüde zorluklar teşkil ettiği görülen beş temel alanı belirledi. Bu alanlar şunlardır:

1. Entegre ve kapsayıcı planlama
2. Yönetişim ve iş birliği
3. Kanıta dayalı tasarım ve verilerin etkin kullanımı
4. Proje finansmanı ve tedarik
5. Uygulama ve yaptırım, izleme ve değerlendirme.

Beş temel temayı doğrulamak için, UKBEAG, BM Habitat yerel stratejik danışmanları, FCDO program müdürleri ve teslimat ortaklarıyla kapsamlı bir dizi mülakat gerçekleştirdi. UKBEAG ayrıca şehir paydaşları tarafından tamamlanacak bir çevrimiçi Kapasite Gereksinimleri Değerlendirmesi de geliştirdi. UKBEAG bulguları temelinde aşağıdaki unsurlardan oluşan bir faaliyet programı geliştirdi:

- Hedefi beş temel tematik alanın her biriyle ilgili en iyi uygulamayı paylaşmak olan çevrimiçi **Tematik Program**
- Programdaki şehirler arasında bilgi paylaşımını sağlamak için çevrimiçi **Şehirden Şehire Bilgi Alışverişi** programı
- Programı her ülkenin kendine özgü gereksinimlerine daha duyarlı hale getirmeyi hedefleyen yüz yüze **Ülke Düzeyi Etkinlikleri**
- Gelecek adımlar üzerinde düşünmek üzere programın sonlarına doğru paydaşları bir araya getirmek için tasarlanmış iki adet yüz yüze bölgesel **Liderlik Toplantısı**.

Bu aşamada UKBEAG'ye, metodoloji ve pedagojik yaklaşım geliştirmeye yardımcı olan Cambridge Üniversitesi Sürdürülebilirlik Liderliği Enstitüsü destek oldu. UKBEAG'nin önerilen programını kabul etmesinden kısa süre sonra Covid-19 pandemisi dünyayı etkisi altında aldı. Pandeminin fiziksel ve ekonomik etkisi proje bütçesinde kısıtlamayı gerekli kıldı ve tüm yüz yüze etkinlikler iptal edilmek zorunda kaldı. 2021 Şubat ayında Myanmar'da gerçekleşen askeri darbe, ülkenin Stratejik Kapasite Geliştirme Bileşenine olan katılımını sonlandırdı.

Belo Horizonte
Brezilya

Uygulama Aşaması

Tematik Program

21 Ocak 2021 tarihinde başlayan ve 11 Mart 2021 tarihinde sona eren Tematik Program her biri ilk beş temel temadan birine odaklanan bir dizi konu uzmanı tarafından gerçekleştirilen yedi çevrimiçi etkinlikten oluştu. Etkinlik serisi, Uluslararası Büyüme Merkezi'nden Sir Paul Collier ile Bristol Belediye Konseyinden Başkan Marvin Rees'in katılımlarıyla başladı ve sona erdi. Etkinlikler; iletişimin, iş birliğinin, organizasyonun ve davranışın önemi üzerine düşüncelerle sona erdi.

Tematik Programdan alınan çıktılarından biri olarak, her zaman göz önünde bulundurulması gereken bir konu olan "liderliğin ve değişim yönetiminin" önemi tespit edildi ve sonrasında bu konu altıncı tema olarak belirlendi.

Şehirden Şehire Bilgi Alışverişi

Şehirden Şehire Bilgi Alışverişi programı 5 Ağustos ile 4 Kasım 2021 tarihleri arasında dört çevrimiçi etkinlikten oluştu. Etkinlik serisinin hedefi izlenecek Ülke Düzeyi Etkinliklerinin temelini oluşturmanın yanı sıra şehirlerin deneyimlerini paylaşmalarına, birbirlerinden ders almalarına ve birbirleriyle ilişki kurmalarına olanak sağlamak ve şehirleri programı sahiplenmeye teşvik etmektir. Her etkinlik şehir paydaşlarının aşağıdaki konuların çerçevesini çizen dört kısa sunumundan oluştu:

- Proje arka planı ve hedefleri
- Arzulanan sonuçlar ve etkiler
- Proje kapsamı ve durumu
- Zorluklar ve olanaklar
- Öğrenilenler ve temel riskler.

Her etkinlik bilgi birikimlerini ve uzmanlıklarını "eleştirel arkadaşlar" sıfatıyla sunan bir dizi konu uzmanı tarafından desteklendi. Roller, sunumlarla ilgili yapıcı gözlemlerde bulunarak ifade edilmemiş olabilecek sorunları tespit etmeye yardımcı olmak, tespit edilmiş zorluklara çözümler önermek ve projeler arasındaki sinerjileri incelemektir.

Ülke Düzeyi Etkinlikleri

Ülke Düzeyi Etkinlikleri, ortak ilgi alanına giren konularla ilgili daha odaklı tartışmalarda bulunmak için her şehirden çeşitli projelerin paydaşlarını ve/veya her ülkeden çeşitli şehirleri bir araya getirme olanağı sağladı.

Her etkinliğin odak noktası çevrimiçi Kapasite Gereksinimleri Değerlendirmesi bulgularından yararlanmış ve BM Habitat, FCDO, teslimat ortakları ve şehir paydaşlarıyla müzakere ile onaylanmıştır. Çeşitli etkinlikler verilerin etkin kullanımına odaklanırken başka bir grup etkinlik entegre ve kapsayıcı planlamaya ve diğer bir grup da entegre ulaşım odaklandı. Etkinliklerin birçoğunun temel konusu yönetim ve iş birliğiydi ve şehirlerin birçoğu, yalnızca birlikte daha iyi çalışarak daha etkili sonuçlar elde edileceğine yönelik potansiyel olduğunu belirledi.

Ülke	Tarih	Ana Konular
Nijerya	13/10/2021	King's Cross Deneyimi, yeniden iskani engelleme ve uygun maliyetli barınmanın önünü açma, proje finansmanı ve tedarik
Filipinler	25/11/2021	Uygun maliyetli konut finansmanı ve planlama
Endonezya	18/11/2021	Risk yönetimi ve direnç, entegre planlama ve yönetim ve iş birliği
Türkiye	25/11/2021	Politikadan etkiye geçiş ve etkili sonuçlar alma
Vietnam	02/12/2021	Veriden eyleme geçiş ve etkili entegre ve kapsayıcı planlama gerçekleştirme
Malezya	14/12/2021 and 16/12/2021	Politikadan uygulamaya entegre ulaşım ve etkili sonuçlar alma
Tayland	13/01/2022	Ulaşım odaklı kalkınma sağlama ve entegre ve kapsayıcı planlama gerçekleştirme
Brezilya	20/01/2022	Açık veri ortamı oluşturma, veriden eyleme etkili sonuçlar alma
Güney Afrika	27/01/2022	Veriden eyleme geçiş ve etkili sonuçlar alma

Tablo 1 Ülke Odaklı Etkinliklerde ele alınan ana konular

Uygun olduğu durumlarda, bu etkinlikler, gerçekleştirilen çalışmaya dair farkındalık oluşturmak ve ulusal politikayla olan uyumluluğunu göstermek için ulusal hükümet ve diğer paydaşlar ile iletişim kurma olanağı olarak da kullanıldı. Örneğin, Malezya Ülke Düzeyi Etkinliği ülkenin Ekonomi Bakanlığı ile etkileşimi içeriyordu ve 12. Malezya Planı ile ilişkili gerçekleştirilen çalışmanın faydasını ortaya koydu. Konut ve Kentsel Gelişim Departmanının (DHSUD) eş ev sahibi olduğu Filipinler'deki etkinlik ise, Cebu ve New Clark Şehirleri'nde üstlenilen projelerin 2040 Ulusal Konut Stratejisi bağlamında nasıl pilot projeler olarak ele alınabileceğini gösterdi.

Ülke Düzeyi Etkinlikleri 13 Ekim 2021'de Nijerya'da başlatıldı ve 3 Şubat 2022'de Güney Afrika'da sona erdi.

İstanbul
Türkiye

Liderlik Toplantıları

UKBEAG'nin Stratejik Kalkınma Bileşeni kapsamında Tematik Programdan alınan derslerden yararlanan son etkinlikler iki bölgesel Liderlik Toplantısıydı. Bu toplantılar paydaşları alınan dersler üzerine düşünmeye ve gelecek adımları göz önünde bulundurmaya teşvik etmek, bu sürece katılımlarını sağlamak ve bu konuda yetkilendirmektir. Mevcut programın sona ermesi ve projelerin tasarım aşamasından uygulama aşamasına geçmesiyle, toplantılarda etkili liderliğe olan ihtiyaç incelendi.

Toplantılardan biri Güneydoğu Asya Uluslar Birliği (ASEAN) grubundaki ülkelere odaklanırken diğerleri ASEAN dışındaki ülkelere odaklandı. Toplantılar, şehir paydaşlarını kazanılan ivmenin üzerine çıkmaya teşvik etmekle birlikte şehirlerinin karşılaştığı daha geniş çaplı zorluklardan bazılarını eğilmek için önceden üstlenilen çalışmalara destek oldu.

Bilgi Yönetimi

Uygun olduğu durumlarda, Stratejik Kapasite Geliştirme Bileşeninin bir parçasını oluşturan tüm etkinlikler programın beş diline anlık tercüme ile gerçekleştirildi: Endonezyaca, Portekizce, Tayca, Türkçe ve Vietnamca. Her bir etkinliğin önemli çıkarımları içeren yazılı bir özeti GFCP Bilgi Platformu'nda yayınlandı.² Tematik Programın, Şehirden Şehire Bilgi Alışverişi Etkinliklerinin ve Liderlik Toplantılarının kayıtları da beş dilde ve tüm sunumların kopyaları ve ilgili kaynakların bağlantılarıyla birlikte platformda yayınlandı. Ülke Düzeyi Etkinlikleri kaydedilmesine rağmen katılımcılar arasında samimi bir bilgi paylaşımını teşvik etmeye yardımcı olması için yayınlanmadı.

² Aşağıdaki bağlantılara göz atın: Tematik Program için <https://www.globalfuturecities.org/thematic-programme>; Şehirden Şehire Bilgi Alışverişi için <https://www.globalfuturecities.org/city-to-city>; Ülke Düzeyi Etkinlikleri için <https://www.globalfuturecities.org/country-level-events>; Liderlik Toplantıları için <https://www.globalfuturecities.org/leadership-forum> (erişim tarihi: 25 Mart 2022).

Şehir Paydaşlarının Geri Bildirimleri

Covid-19'un ortaya çıkışı ve toplu olarak çevrimiçi eğitime geçiş UKBEAG'nin şehirlerle iletişim kurma becerisini etkiledi. Örneğin, ilk olarak iki günlük atölye olarak öngörülen Ülke Düzeyi Etkinlikleri üç veya dört saatlik etkinliklere dönüştürüldü. Buna rağmen, katılım seviyesi ve şehir paydaşlarından alınan geri bildirimler programın önemli bir başarı yakaladığını gösteriyor:

1. **Tematik Program:** Katılımcıların %95'i oturumların programa faydalı bir giriş sağladığını, %96'sı içeriğin faydalı olduğunu ve %96'sı konuşmacıların ilgi çekici olduğunu kabul etti.
2. **Şehirden Şehire Bilgi Alışverişi:** Katılımcıların %96'sı oturumun GFCEP'nin daha geniş çaplı hedefleri hakkında bilgi sağladığını, %97'si çevrimiçi etkinlik serisinin programa faydalı bir eklenti olduğunu, %97'si şehirlerinin başka şehirlerin karşılaştığı sorunların benzerlerini paylaştığını kabul etti ve %95'i öğrendiklerini günlük işlerinde uygulama olanakları görebildiklerini belirtti.
3. **Ülke Düzeyi Etkinlikleri:** Tüm katılımcılar etkinliğin karşılaştıkları zorluklarla ilgili olduğunu, %98'i etkinliğin projelerinin hayata geçirilmesine yardım edeceğini, %98'i etkinliğin programa faydalı bir eklenti olduğunu kabul etti ve %97'si etkinlikten öğrendiklerini uygulamak için olanaklar görebildiklerini belirtti.
4. **Liderlik Toplantıları:** Katılımcıların %96'sı etkinliğin projelerinin hayata geçirilmesinde yardımcı olacağını, %96'sı etkinliğin programa faydalı bir eklenti olduğunu, %94'ü etkinliğin kendileriyle ve çalışmalarlarıyla ilgili olduğunu kabul etti ve %98'i liderlik hakkında öğrendiklerini çalışmalarına uygulama olanakları görebildiklerini belirtti.

Genel katılım

2018'in sonlarından 2022'nin başlarına kadar süren Stratejik Kapasite Geliştirme Programı yaklaşık 1000 katılımcının gerçekleştirdiği ve 4500 saatten uzun bir çalışma süresine denk gelen yaklaşık 2000 ayrı katılıma ulaştı. Program; planlama, ulaşım, ekonomi, tedarik, veri sistemleri ve davranış bilimi gibi çeşitli farklı arka plana sahip yaklaşık 40 konu uzmanı tarafından desteklendi.

Gelecek katılım potansiyeli

GFCEP ile olan etkileşimle elde edilen deneyim şunları gösterdi:

- Tüm dünyada hükümetler ve kalkınma ortakları tarafından kullanıma yönelik yapıları çevre hakkında tarafsız uzman önerileri için tek durak noktası olarak UKBEAG'nin değeri
- Kapasite geliştirme ile uluslararası kalkınmaya katkıda bulunma fırsatı ve söz konusu desteğe yönelik gereksinim
- Uluslararası politika öncelikleriyle birlikte Birleşik Krallık dış politika önceliklerinin gerçekleştirilmesini destekleme fırsatı
- Şehir oluşturma ve yapıları çevreyle ilgili karmaşık sosyal, ekonomik ve çevresel zorluklarla mücadele edenlerin gereksinimlerine daha iyi eğilmek için UKBEAG üyeliğini genişletme potansiyeli
- Yurt içinde ve yurt dışında profesyonel ağları güçlendirirken ve ikincil faydaları gerçekleştirme potansiyelini yakalarken Birleşik Krallık'ın yapıları çevre uzmanlığını destekleyecek bu gibi programları güçlendirme potansiyeli.

Ayrıca, FCDO Küresel Geleceğin Şehirleri Programı ile olan etkileşim yalnızca şehir paydaşları için değil aynı zamanda UKBEAG üyeleri ve konu uzmanları için de zengin bir iki taraflı öğrenim deneyimi sağladı.

Program hakkında daha fazla bilgi için, lütfen adrian.malleson@riba.org adresinden Adrian Malleson ile irtibat kurun.

Birleşik Krallık Hükümeti'nin Refah Fonu ile desteklenen Küresel Geleceğin Şehirleri Programı, sürdürülebilir kentsel gelişimi desteklemenin yanı sıra kapsayıcı refah sağlayarak yüksek seviyelere ulaşan kentsel yoksulluk seviyesini azaltır.

Foreign, Commonwealth
& Development Office

UKBEAG

UK Built Environment Advisory Group

UN HABITAT
FOR A BETTER URBAN FUTURE